

EK 1. BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ

Üniversitemiz personeli aşağıda belirtilen etik davranış ilkeleri ve değerlerine uyar:

Hizmet Etiği:

Üniversitemiz personeli, kamu hizmetlerinde sürekli gelişimi, katılımcılığı, saydamlığı, dürüstlüğü, kamu yararını gözetmeyi, hesap verebilirliği, öngörülebilirliği, hizmette yerindeliği ve beyana güveni esas alır. Toplumsal konulara (çevre, sağlık, eğitim, adalet vb.) duyarlılık göstererek insanlığın yararını gözetir.

Hizmet Bilinci:

Üniversitemiz personeli, yerine getirdiği hizmetleri etkin, hızlı ve verimli biçimde yürütmeyi, hizmet kalitesini yükseltmeyi, hizmetten yararlananların ihtiyacına, hizmetlerin sunum sürecine ve sonuçlarına odaklanarak memnuniyet düzeyini artırmayı hedefler. Üniversite dışında herhangi bir etkinliğe ya da çalışmaya katılmak için Üniversitedeki görevlerini aksatmaz.

Hizmet Standartlarına Uyuma:

Üniversitemiz personeli, kamu hizmetlerini belirlenen standartlara ve süreçlere uygun şekilde yürütür. Ayrıca sunulan hizmetle ilgili iş ve işlemler hakkında açıklayıcı bilgiler vererek hizmet sunum sürecinde ilgili tarafları aydınlatır.

Amaç ve Misyonla Bağlılık:

Üniversitemiz personeli, Üniversitemizin amaçlarına, vizyon ve misyonuna uygun hareket eder. Bu bağlamda ülkemizin ve insanlığın çıkarlarının korunmasını ve toplumun refah düzeyinin yükseltilmesini hedefler.

Dürüstlük ve Tarafsızlık:

Üniversitemiz personeli; tüm eylem ve işlemlerinde yasallık, adalet, eşitlik ve dürüstlük ilkeleri doğrultusunda hareket eder. Görevlerini yerine getirirken dil, din, mezhep, felsefi inanç, siyasi düşünce, ırk, cinsiyet ve benzeri sebeplerle ayırım yapmaz, insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı ve fırsat eşitliğini engelleyici davranış ve uygulamalarda bulunmaz. Takdir yetkilerini, kamu yararı ve hizmet gerekleri doğrultusunda, her türlü keyfilikten uzak, tarafsız ve adil olarak kullanır.

Saygınlık ve Güven:

a) Üniversitemiz personeli, Kurumuna itibar ve güveni sağlayacak şekilde davranır. Davranışlarını, görevlerinin gerektirdiği itibar ve güveni oluşturacak şekilde düzenler. Sunulan hizmetin her türlü menfaatin üzerinde bir görev olduğu bilinciyle hizmet gereklerine uygun hareket eder. Davranışlarında nazik ve saygılı olur.

b) Yönetici veya denetleyiciler başta olmak üzere Üniversite personeli, kurumun saygınlık ve güvenini sarsacak keyfi davranışlarda, baskı, hakaret ve tehdit edici

uygulamalarda bulunamaz. Açık ve kesin kanıtlara dayanmayan rapor düzenleyemez, mevzuata aykırı taleplerde bulunamaz, kendileri talep etmese dahi bu istekleri kabul edemezler.

Nezaket ve Saygı:

Üniversitemiz personeli, Üniversitenin tüm personeline ve hizmetinden yararlananlara karşı nazik ve saygılı davranır ve gerekli ilgiyi gösterirler. Konu, yetkilerinin dışında ise ilgili birime veya yetkiliye bilgi verir.

Yetkili Makamlara Bildirim:

Üniversitemiz personeli, Yönergede belirtilen etik davranış ilkeleriyle bağdaşmayan veya kendilerinden talep edilen veya tanık ya da haberdar oldukları yasa dışı ve etik dışı iş ve eylemleri yetkili makamlara bildirir. Birimlerin amirleri, ihbarda bulunan Üniversite personelinin kimliğini gizli tutar ve zarar görmemesi için gerekli tüm tedbirleri alır.

Çıkar Çatışması:

Üniversitemiz personeli, görevlerinin tarafsız ve objektif şekilde yürütmelerini etkileyen ya da etkileyecek olan, kendilerine, yakınlarına, arkadaşlarına ya da ilişkili bulunduğu kişi ya da kuruluşlara maddi veya manevi menfaat sağlayacak iş, işlem ve davranışlardan kaçınır.

Görev ve Yetkilerin Menfaat Sağlamak Amacıyla Kullanılmaması:

a) Üniversitemiz personeli, unvan ve yetkilerini kullanarak, kendileri, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlayamaz, aracılıkta bulunamaz, herhangi bir nedenle ayrımcılık ve kayırmacılık yapamaz.

b) Kendilerinin veya başkalarının kitap, dergi, kaset, CD ve benzeri ürünlerinin satışını ve dağıtımını yaptıramaz. Gerekli yasal izin alınmadan resmi ve sivil kurum ve kuruluşlar adına bağış ve yardım talep edemez, benzeri nitelikte menfaat sağlayamaz.

c) Görevlerinin ifası sırasında ya da sonucunda elde ettikleri resmi veya gizli bilgi ve belgeleri, kendilerine, yakınlarına veya üçüncü kişilere doğrudan veya dolaylı menfaat elde etmek için kullanamaz, yetkili makamlar dışında kurum, kuruluş veya kişilere açıklayamaz.

ç) Kurum kaynaklarını amaçları dışında doğrudan ve dolaylı kullanamaz ve kullandıramaz.

Hediye Alma ve Menfaat Sağlama Yasağı:

1- Üniversitemiz personeli;

a) Görev ve hizmetlerini tarafsız bir şekilde icra etmelerini etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan, ekonomik değeri olan veya olmayan, doğrudan veya dolaylı her türlü hediyeyi alamaz, görevi sebebiyle çıkar sağlamayı kabul edemez.

b) Görev ve hizmetlerini etkileyecek şekilde hediye almaması, hediye verilmemesi ve herhangi bir çıkar sağlanmaması temel ilkedir.

c) Yürüttükleri görevi vesile kılarak gerçek ve tüzel kişilerden kendilerine, yakınlarına, arkadaşlarına ya da ilişkide bulunduğu kişi ya da kuruluşlara veya kendilerine menfaat sağlayan iş ve işlemlerden kaçınır, hediye alamaz, şahsi çıkar sağlayan eylem ve davranışlarda bulunamaz.

ç) Çıkar çatışmasında şahsi sorumluluğa sahiptir. Çatışmanın farkına varır varmaz durumu üstlerine bildirir.

d) Üniversitenin kaynaklarını kullanarak hediye veremez, resmi gün, tören ve bayramlar dışında, hiçbir gerçek ve tüzel kişiye çelenk ve çiçek gönderemez, görev ve hizmetle ilgisi olmayan kutlama, duyuru ve anma ilanları veremez.

e) Uluslararası ilişkilerde nezaket ve protokol kuralları gereğince, yabancı kişi ve kuruluşlar tarafından verilen hediyeler, 3628 sayılı Kanununun 3. maddesi hükümleri saklı kalmakla birlikte, söz konusu maddede belirtilen sınırın altında kalanlar da beyan edilir.

2- Aşağıda belirtilenler hediye alma yasağı kapsamı dışındadır:

a) Üniversite ve birimlerine katkı anlamına gelen, ilgili birimlerin hizmetlerinin hukuka uygun yürütülmesini etkilemeyecek olan ve üniversitenin hizmetine tahsis edilmek, demirbaşa kaydedilmek ve kamuoyuna açıklanmak koşuluyla alınan makam aracı ve hediyeler ile kurum ve birimlere yapılan hediyeler,

b) Kitap, dergi, makale, takvim, CD veya buna benzer nitelikte olanlar,

c) Halka açık yarışma, kampanya ve etkinliklerde kazanılan ödül ve hediyeler,

ç) Herkese açık akademik ve bilimsel etkinlikler ile yemek, resepsiyon ve benzeri etkinliklerde verilen hatıra niteliğindeki hediyeler,

d) Tanıtım amacına yönelik, herkese dağıtılan ve sembolik değeri bulunan reklam ve el sanatları,

e) Finans kurumlarından piyasa koşullarına göre alınan krediler.

3) Aşağıda belirtilenler hediye alma yasağı kapsamındadır:

a) Görev yapılan kurumla iş, hizmet veya çıkar ilişkisi içinde bulunanlardan alınan karşılama, veda ve kutlama hediyeleri, burs, seyahat, ücretsiz konaklama ve hediye çekleri,

b) Taşınır veya taşınmaz mal veya hizmet satın alırken, satarken veya kiralarken piyasa fiyatına göre makul olmayan bedeller üzerinden yapılan şahsi işlemler,

c) Hizmetten yararlananların vereceği her türlü eşya, giysi, takı veya gıda türü hediyeler,

ç) Üniversiteyle iş veya hizmet ilişkisi içinde olanlardan alınan şahsi borç ve krediler.

Kamu Malları ve Kaynaklarının Amaçları Dışında Kullanılmaması:

Üniversitemiz personeli, Üniversitenin bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarını amaçları ve hizmet gerekleri dışında kullanmaz ve kullandırmaz, bunları korur ve her an hizmete hazır bulundurmak için gerekli tedbirleri alır.

Savurganlıktan Kaçınma:

Üniversitemiz personeli, Üniversitenin bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarını kullanırken israf ve savurganlıktan kaçınır, mesai süresini, kurumun mallarını ve kaynaklarını, işgücü ve imkânlarını etkin, verimli ve tutumlu kullanır.

Bağlayıcı Açıklamalar ve Gerçek Dışı Beyan:

Üniversitemiz personeli, görevlerini yerine getirirken yetkilerini aşarak Üniversite ve birimini bağlayıcı açıklama, taahhüt, vaat veya girişimlerde bulunamaz, aldatıcı veya gerçek dışı beyanat veremez.

Bilgi Verme, Saydamlık ve Katılımcılık:

Üniversitemiz personeli, halkın bilgi edinme hakkını kullanmasına yardımcı olurlar. Gerçek ve tüzel kişilerin talep etmesi halinde istenen bilgi ve belgeleri 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununda belirlenen istisnalar dışında, usulüne uygun olarak bilgi verir.

Üst yöneticiler, ilgili kanunların izin verdiği çerçevede, kurumların ihale süreçlerini, faaliyet ve denetim raporlarını uygun araçlarla kamuoyunun bilgisine sunar.

Üniversitemiz personeli, Üniversitenin hizmetleri ile ilgili temel kararların hazırlanması, olgunlaştırılması, alınması ve bu kararların uygulanması aşamalarından birine, bir kaçına veya tamamına, aksine bir hüküm bulunmadıkça, o karardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenecek olanların katkıda bulunmasını sağlamaya dikkat eder.

Yöneticilerin Hesap Verme Sorumluluğu:

Üniversitemiz yöneticileri;

a) Görev ve hizmetlerinin yerine getirilmesi sırasında sorumluluk ve yükümlülükleri konusunda şeffaf olurlar ve hesap verir, kamusal değerlendirme ve denetime her zaman açık ve hazır olur.

b) Birimlerinin amaç ve politikalarına uygun olmayan işlem veya eylemleri engellemek için görev ve yetkilerinin gerektirdiği önlemleri zamanında alır. Bu amaçla yasal ve idari düzenlemeleri uygular, eğitim ve bilgilendirme konusunda uygun çalışmalar yapar, kişisel davranışlarıyla personele örnek olur.

c) Personeline etik davranış ilkeleri konusunda uygun eğitimi sağlamak, bu ilkelere uyulup uyulmadığını gözetmek, etik davranışlar konusunda rehberlik etmek ve etik davranışlar konusunda örnek teşkil eden uygulamaları ödüllendirmek ile yükümlüdürler.

Eski Kamu Görevlileri ile İlişkiler:

Üniversitemiz personeli, Üniversitedeki görevi sona eren eski mensuplarını, Üniversitenin hizmetlerinden ayrıcalıklı bir şekilde faydalandıramaz, onlara imtiyazlı uygulamada bulunamaz. Görevlerinden ayrılanlara, ilgili kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, daha önce görev yaptığı birimden, doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir yüklenicilik, komisyonculuk, temsilcilik, bilirkişilik, aracılık görev ve iş verilemez.

Mal Bildiriminde Bulunma:

Üniversite personeli, 19.4.1990 tarih 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca, kendileri, eşleri ve velayeti altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmazları, alacak ve borçları hakkında yetkili makama mal bildiriminde bulunur.

Kurul, gerek gördüğünde mal bildirimlerini inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlardan bilgi talep edilebilir, ilgili kişi ve kuruluşlara bu bilgileri vermek üzere en çok 15 (on beş) gün süre tanınır. Gerekli durumlarda Kurul kararıyla 15 (on beş) gün ek süre verilebilir.

Etik Davranış İlkelerine Uyuma:

Üniversitemiz personeli, görevlerini yürütürken Bursa Uludağ Üniversitesi Etik İlkelerine uymakla yükümlüdür. Bu ilkeler, personelin istihdamını düzenleyen mevzuat hükümlerinin bir parçasını oluşturur. Üniversitemiz yöneticileri personelin performansını değerlendirirken, Bursa Uludağ Üniversitesi Etik Davranış İlkelerine uygunluk açısından da değerlendirirler.

Öğretim Elemanlarının Meslektaşlarına Karşı Sorumlulukları:

Öğretim elemanları, bilimsel bir toplumun üyeleri olmalarından kaynaklanan yükümlülüklerinin gereği olarak;

a) Meslektaşlarına karşı saygılı ve adil davranır, onların akademik özgürlüklerini savunur, çalışmalarını ile ilgili değerlendirmelerini ve görüşlerini sunarken adil ve nesnel olur, onlar hakkında yanlış ve art niyetli açıklamalar yapmaz, yasal zorunluluk olmadıkça meslektaşlarının gizli ve kişisel bilgilerini açıklamaz, akademik gelişimlerine yardım eder,

b) Meslektaşları arasında ırk, dil, din, cinsiyet ve benzeri ayrımcılık yapmaz, mesleki kararlarını etkileyen davranışlarda bulunmaz,

c) Meslektaşlarını kişisel kazanç ve özel işleri için kullanmaz, sözlü ve fiziksel olarak taciz etmez,

ç) Meslektaşlarının mesleki hak ve yetkilerini kullanmalarına ve görevlerini yerine getirmelerine keyfi olarak engel olmaz. Mesleki Kararlarını etkilemek için baskı ve zorlamada bulunmaz.

Öğretim Elemanlarının Kendi Bilim Alanlarına Karşı Sorumlulukları:

- a) Akademik alanında kendini sürekli geliştirmek,
- b) Tüm bilimsel çabalarında akademik değerleri ve dürüstlüğü korumak,
- c) Diğer bilim alanlarını karalamamak, küçümsememek,
- ç) Meslekî görevlere başvurularda yanıltıcı açıklamalarda ve meslekî nitelikleri ile ilgili yanlış bildirimlerde bulunmamak ya da yeterliliği ve niteliğiyle ilgili gerçekleri kasıtlı olarak gizlememek,
- d) Meslekî kararını davranışını değiştirebilecek ya da etkileyebilecek herhangi bir ödülü, hediye veya bağışı kabul etmemek,
- e) Uzmanlık alanı dışında hakemlik, proje araştırmacılığı, bilirkişilik, sınav, tez, atama ve yükseltme jüri üyeliği yapmamak,
- f) Kendisiyle “çıkar ilişkisi” veya “çıkar çatışması” bulunan kişilerle ilgili atama, yükseltme ve değerlendirme jürilerinde görev almamak, hakemlik yapmamak, bilirkişilik görevi üstlenmemek.

Öğretim Elemanlarının Üniversiteye Karşı Sorumlulukları:

- a) Üniversitenin içinde çeşitli düzeyde oluşturulan komite, komisyon, çalışma grubu, kurul ve görevlendirmelerde yer almak,
- b) Kurum dışında, üniversitedeki görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan profesyonel etkinliklerle meşgul olmamak,
- c) Üniversitemiz mensuplarına karşı saygılı ve hakkaniyetli davranmak, onları kişisel kazanç ve özel işleri için kullanmamak, sözlü ve fiziksel olarak taciz etmemek,
- ç) Üniversitenin mali kaynaklarını amacına uygun olarak kullanmak,
- d) Kurumsal ve mesleki konumunu kişisel çıkar sağlamak için kullanmamak.

Öğretim Elemanlarının Topluma Karşı Sorumlulukları:

- a) Toplumun ekonomik, sosyal, kültürel ve entelektüel kapasitesinin geliştirilmesinde, topluma hizmette etkin rol oynamak için çaba harcamak,
- b) Topluma yönelik açıklamalarında bilimsel bulgular ile kişisel görüşlerini birbirinden ayırt etmek,
- c) Herhangi bir idari konu ile ilgili beyanda bulunduğu, kendi görüşleri ile üniversitenin kurumsal görüşleri arasında ayırım yapmada dikkatli davranmak,
- ç) Mümkün olduğunca ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönlerden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunlarını öğretim ve araştırma konusu yapmak, sonuçlarını toplumun yararına sunmak, düşünce ve önerilerini toplumla paylaşmak.

Öğretim Elemanlarının Eğitim ve Öğretimle İlgili Sorumlulukları:

- a) Derslerini, yetkili kurulların onayladığı program içeriğine uygun olarak vermek,
- b) Öğrencilerin derslerden aldıkları başarı değerlendirme ve notlarını, mahkeme kararı ve öğrencinin yazılı izni olmadıkça üçüncü kişilere açıklamamak,
- c) İlke olarak ders programında belirlenen yer ve zamanda dersinde bulunmak, mecburi durumlar dışında derslerini bir başkasına yaptırmamak,
- ç) Verdiği tüm dersler için yazılı bir ders planı hazırlamak ve bu ders planını her öğrencinin erişimine açmak,
- d) Engelli öğrencilere ilgili yasaların gerektirdiği destek ve yardımı sağlamak.

Öğretim Elemanlarının Öğrencilere Karşı Sorumlulukları:

Akademik bir kurumun üyeleri, etkin bir öğretici ve bilim insanı olarak;

- a) Öğrencileri araştırma, sorgulama ve öğrenmeye teşvik edici, cesaretlendirici bir tutum ve davranış sergilemek,
- b) Öğrencileri mesleğin ya da disiplinin temel değer ve ilkelerini öğrenmeye, fikirlerini serbestçe ifade etmeye ve bağımsız düşünmeye teşvik etmek,
- c) Öğrencilerin çalışmalarını ve performanslarını adil, tarafsız ve dürüst olarak değerlendirmek, öğrenmelerine katkı sağlamak, zamanında ve yapıcı geri bildirimlerde bulunmak,
- ç) Öğrencilerin çalışmalarını ve sınavlarını zamanında değerlendirmek ve duyurmak,
- d) Öğrencilerin öğrenme özgürlüklerini korumak, öğrenme haklarına zarar verecek uygulama ve davranışlara izin vermemek,
- e) Öğrencilerin derslerle ilgili geri bildirim ve değerlendirmelerini dikkate almak,
- f) Yasal olarak açıklanması gerekenler dışında, öğrencilerin özel ve kişisel bilgilerine saygı göstermek, bu bilgileri gizli tutmak,
- g) Kişisel çıkarları için öğrencileri istismar etmemek,
- ğ) Öğrencilere referans olurken adil ve objektif davranmak,
- h) Öğrencilerle arasında, görevinin sınırlarını aşacak ölçüde kişisel yakınlık ve ilişkilere izin vermemek, tüm öğrencilere eşit davranmak,
 - 1) Her türlü taciz, istismar ve şiddet ile baskıcı, aşağılayıcı ve rahatsız edici davranışlarda bulunmamak, bu tür davranışlarda bulunanlarla ilgili olarak gerekli önleyici tedbirleri almak,
 - i) Öğretim verdiği alanda, öğrencilerin güncel ve kaliteli eğitim alabilmesi için çaba göstermek,
 - j) Öğrencilerin farklı yeteneklere ve özelliklere sahip olduklarını kabul etmek ve her bir öğrencinin entelektüel ve kişisel gelişimine katkıda bulunmak için çaba göstermek,
 - k) Öğrencilerin yüksek mesleki etik değerlerle yetişmeleri ve çok yönlü gelişmeleri için davranışlarıyla örnek olmaya çalışmak,

l) Öğrencilerin birbirlerine ve öğretim elemanlarına karşı saygılı davranmalarını teşvik etmeye çalışmak,

m) Öğrencilerin eğitim-öğretim hayatlarını olumsuz etkileyecek ortamlardan uzak tutulmaları, sağlıklarına ve güvenlerine zararlı olacak durumlardan korunmaları konusunda özen göstermek,

n) Öğrencilerden herhangi bir hediye kabul etmemek,

o) Öğrencileri, kendi kitabını ya da benzeri yazılı veya görsel çalışmasını satın almaya zorlamamak; tezi, notu veya puanı baskı aracı olarak kullanmamak.

Yükseköğretim Kurumları Yöneticilerinin Uyacağı Etik Değer ve İlkeler:

a) Üniversite mensuplarının kişisel onurunu ve mesleki saygınlığını gözetmek,

b) Üniversite mensupları arasında dil, ırk, cinsiyet, dış görünüm, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri nedenlerle ayırım yapmamak,

c) Akademik özerkliğin gerçekleşmesi için çalışmak; akademik özgürlüğü farklı düşünce ve görüşlerin bir arada yaşayabilmesini üniversite yaşamının temel değeri olarak görmek,

ç) Öğretim elemanlarının atama ve yükseltme başvurularının değerlendirilmesinde, üniversite senatosunca kabul görmüş akademik performans ölçütlerini esas almak; üniversiteye eleman alımında, yükseltme ve atamalarda bilimsel standartların dışına çıkmamak; akademik kadro ilanlarında aranan özel nitelik tariflerinde liyakat kuralının ihlal edilmemesine özen göstermek,

d) Taciz, bezdirme, yıldırma (mobing) gibi etik dışı davranışların önlenmesi amacıyla her türlü eğitim, bilinçlendirme, bilgilendirme için gerekli tedbirleri almak; bu türden davranışlara maruz kalanların haklarını korumak,

e) Öğretim elemanlarının yurtiçi veya yurtdışı bilimsel faaliyetlere katılmalarında ve desteklenmelerinde adalet ve liyakat ilkelerine uygun davranmak,

f) Kişilerin özlük haklarını kısıtlayıcı, kariyerlerine zarar verici engellemelerden uzak durmak,

g) Öğretim elemanlarının bilim, sanat, araştırma ve yayınlarından doğan yasal haklarının korunmasını gözetmek,

ğ) Öğretim elemanlarının ders yüklerinin uzmanlık alan ve yetkinlikleri göz önünde bulundurarak hakkaniyet çerçevesinde dağıtılmasını sağlamak, bunu yaparken kamu yararını gözetmek,

h) Üniversite kaynaklarının kullanımında ve işlerinin yürütülmesinde şeffaf ve hesap verebilir şekilde davranmak,

ı) Üniversite ile iş yapma durumunda olan kişi, kurum veya kuruluşlar ile kişisel çıkar amaçlı ilişki kurmamak,

i) Etik kurulların bağımsız çalışması için uygun koşulları sağlamak, kurul kararlarını hakkaniyetle hayata geçirmek, etik dışı tutum ve davranışların tespiti durumunda gereğini yapmak veya yapılmasını sağlamak,

j) Siyasi kurum ve diğer sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkilerinde tarafsızlık ilkesine uygun davranmak.